

Kamu Alımları

AB Mali Eşik Değerlerini Anlamak

İÇİNDEKİLER

- [Mevcut eşik değerler](#)
- [Mali eşik değerler ne zaman belirlenir?](#)
- [Mali eşik değerlerin hesaplanmasında hangi ilkeler uygulanır?](#)
- [İhale bedelini hesaplamada geçerli başka kurallar var mı?](#)
- [AB mali eşik değerlerinin altında kalan ihaleler](#)
- [Sektörel alımlar](#)
- [Ek bilgi](#)

Yayın izni, SIGMA Programı Başkanı Karen Hill tarafından verilmiştir.

Mevcut eşik değerler

Klasik Alımlar Direktifi (Direktif)¹ sadece Direktif'te belirtilen ve değeri ilgili AB mali eşik değerlerine uyan sözleşme türleri için geçerlidir.

Genel Eşik Değerler

Eşik değerler genellikle iki yılda bir olmak üzere düzenli aralıklarla güncellenmektedir. 1 Ocak 2016 ila 31 Aralık 2017 döneminde idareler için genel eşik değerler aşağıdaki gibidir:

- Yapım işlerinde 5 225 000 avro
- Mal ve hizmet alımlarında 209 000 avro veya 135 000 avro
- Basit rejimdeki hizmetlerde 750 000 avro
- İmtiyaz ihalelerinde 5 225 000 avro

Mevcut mali eşik değerler Avrupa Komisyonu web sitesinden doğrulanabilir: www.simap.europa.eu

Bu eşik değerler AB'nin sınır ötesi ticaretin mümkün olabileceğini düşündüğü seviyeyi yansıtmaktadır. Duruma göre müteşebbisler diğer AB ülkelerindeki eşik değerinin altında kalan ihalelere de ilgi duyabilir. Eşik değerler, AB ihale sürecinin baştan sona uygulanmasından kaynaklanan idari maliyetlerin, ilan edilen ihalenin değeri ile orantılı olmasını sağlayacak şekilde belirlenmektedir.

Birden fazla mali eşik değer mevcuttur, farklı idare ve sözleşme türleri için farklı eşik değerler uygulanır. Bu nedenle, doğru eşik değeri tespit etmek için, idarelerin hangi kategoriye girdiklerini ve ne satın aldıklarını bilmesi gerekir.

Sözleşme bedelinin hesaplanması bazı karmaşık hükümlerle düzenlenmektedir. Ayrıca, Çerçeve anlaşmalar, dinamik alım sistemleri, tasarım yarışmaları ve yapım işi imtiyaz sözleşmelerinin bedelini hesaplamak üzere belirli hükümler yer almaktadır.

Mali eşik değerler ne zaman belirlenir?

Mali eşik değerler genellikle iki yıllık süreler için sabitlenir ve 1 Ocak'tan itibaren geçerli olacak şekilde iki senede bir güncellenir. Güncelleme Avrupa Komisyonu Tüzükleri aracılığıyla yapılır. İlgili hükümler, mali eşik değerlerin diğer zamanlarda da değiştirilmesine izin vermektedir. Mevcut mali eşik değerlere Avrupa Komisyonu web sitesinden erişilebilir: www.simap.europa.eu

Yapım işleri, mal ve hizmet alımları için genel eşik değerler: Bu genel eşik değerler, mevcut olan yegane eşik değerler değildir ancak idareler tarafından ilana çıkılan ihale türlerinin çoğunluğunu ilgilendirdiklerinden uygulamada en sık kullanılan değerlerdir.

Eşik değerler, 1) yapım işleri, 2) mal ve hizmet alımları ve 3) basit rejim hizmet alımları için farklıdır. Yapım işlerinde eşik değerler mal ve hizmet alımları ile basit rejim hizmet alımlarındaki değerlerden çok daha yüksektir.

Mal ve hizmet alımı sözleşmeleri için iki farklı eşik değer mevcuttur. Düşük olanı, Dünya Ticaret Örgütü Kamu Alımları Anlaşması'na tabi olan birçok kamu idaresi için geçerlidir. Yüksek olanı ise bu anlaşmaya tabi olmayan diğer idareler için geçerlidir.

¹ Kamu alımları hakkında ve 2004/18/AT sayılı Direktif'i yürürlükten kaldıran 2014/24/AB sayılı Direktif, 26 Şubat 2014.

Diğer eşik değerler: Bunların dışında, kısımlara ayrılmış ihalelerin küçük kısımları, sübvance edilen yapım işleri ve hizmet ihaleleri, güvenlik ve savunma alanında gerçekleştirilen ve Savunma Alımları Direktifi'ne² tabi ihaleler ve İmtiyazlar Direktifi'ne³ tabi imtiyaz ihaleleri için belirli eşik değerler vardır.

Mali eşik değerlerin hesaplanmasında hangi ilkeler uygulanır?

Bütün ihale türlerinde, ihalenin yaklaşık maliyetini hesaplarken uygulanan bir dizi genel ilke mevcuttur:

- Hesaplama, toplam ödenecek miktar veya sözleşmenin toplam değeri esas alınarak yapılır. Çerçeve anlaşmalar, dinamik alım sistemleri ve kısımlara ayrılmış ihaleler söz konusu olduğunda yaklaşık maliyet, düzenleme kapsamında ihaleye çıkarılacak bütün olası sözleşmelerin toplam bedelidir.
- Üçüncü taraf kaynaklarından yapılacak ödemeler de dahil olmak üzere maddi ve maddi olmayan unsurlar içeren bütün ödemeler hesaba katılır.
- Sözleşmenin yaklaşık maliyeti, (hemen uygulanmayacak olsalar bile) bütün opsiyon ve yenilemeler ile aday ve isteklilere ödenen ödül ve diğer ücretler de dahil olacak şekilde toplam yaklaşık bedel dikkate alınarak hesaplanmalıdır.
- Katma değer vergisi hesaplamaya dahil edilmez.
- Direktifin uygulanmasından kaçınmak amacıyla ihalenin alt bölümlere ayrılması kabul edilemez.
- Yaklaşık maliyet, söz konusu ihale ile ilgili ilan AB Resmi Gazetesi'ne iletildiği anda; böyle bir ilanın yayınlanmasının gerekli olmadığı durumlarda ise idarenin ihale işlemlerini başlattığı anda geçerli olmalıdır.

İhale bedelini hesaplamada geçerli başka kurallar var mı?

Yukarıda belirtilen genel ilkelerin yanı sıra, her bir ihale türü için, ihale bedelinin hesaplanmasında ve özel durumlarda ihale bedelinin hesaplanmasında geçerli önemli ve ayrıntılı bazı kurallar geçerlidir. İdareler ihale bedelini hesaplarken bu kurallara dikkat etmelidir.

İhale bedelinin hesaplanması sırasında geçerli olan genel ilkeler ile özel hükümlerin başlıca amacı, 1) ihaleye çıkarılacak sözleşmenin bedelinin doğru ve şeffaf bir ön tahmininin yapılmasını sağlamak ve 2) idarenin, ihaleyi eşik değer altında kalacak küçük paketlere veya kısımlara ayırmak gibi yöntemlerle Direktifin uygulamasından kaçınmasını engellemektir.

Bu kurallar, benzer veya tekrar eden ihtiyaçların nasıl ele alınacağını ve sürenin veya bedelin belirsiz olabileceği ihalelerin nasıl ele alınacağını da kapsar ve ihalenin kurallara uygun biçimde kısımlara ayrıldığı durumlarda küçük sözleşmeler için bir feragat hükmü içerir. Kurallar aynı zamanda bir idarenin belli bir proje için birden fazla ihaleye çıktığı veya benzer mal ve hizmetler için birden fazla ihaleye çıktığı durumlar için de hükümler içermektedir. Birden fazla sözleşmenin ihale edildiği veya tekrar eden ya da benzer ihtiyaçlar için düzenlenen ihaleler söz konusu olduğunda kullanılan terim "birleştirmedir".

² Savunma ve güvenlik alanında faaliyet gösteren idare ve kuruluşların belirli yapım işi, mal ve hizmet ihalelerinin koordinasyonu hakkında ve 2004/17/AT ve 2004/18/AT sayılı Direktiflerde değişiklik yapan 2009/81/AT sayılı 13 Temmuz 2009 tarihli Direktif.

³ 26 Şubat 2014 tarihli, 2014/23/AB sayılı İmtiyazlar Direktifi.

AB mali eşik değerlerinin altında kalan ihaleler

Birleştirme hükümleri: AB

AB eşik değerlerinin altında kalacak gibi görünenler de dahil olmak üzere bütün ihalelerin bedeli, ihalenin AB Resmi Gazetesinde yayınlanacak ihale ilanı ile duyurulmasının gerekip gerekmediğini belirlemek ve Direktif kapsamına girip girmediğini tespit etmek üzere hesaplanmak zorundadır.

Birleştirme hükümleri, her biri AB eşik değerlerinin altında kalan bir dizi benzer sözleşme gibi örneklerin hâlâ Direktife tabi olabileceğini ifade eder. Belli koşullar karşılanıyorsa bütün sözleşmelerin toplam bedelleri birleştirilmelidir ve toplam bedel AB mali eşik değerlerini geçebilir. Bu hükümlerin Direktifte yer almasının sebebi budur. Bu durumda Direktif bütün sözleşmeler için geçerli olacaktır.

Eşik değerinin altında kalan ihalelere uygulanan kural: İstatistikler, idareler tarafından gerçekleştirilen ihalelerin çoğunluğunun AB Resmi Gazetesinde yayınlanma yükümlülüğüne tabi olmadığını göstermektedir. İhale bu yükümlülükler tabi olmayan bir türden olabileceği gibi değeri düşük olduğundan AB mali eşik değerlerini karşılamıyor da olabilir.

AB üye devletleri eşik değerinin altında kalan ihaleler ve Direktif'in ayrıntılı koşullarına tabi olmayan ihaleler için kendi kurallarını getirmeyi tercih etmiştir. Münferit idareler de alımlarıyla ilgili kendi kurallarını getirmeye izinli olabilirler veya bu tür kurallar yayınlayıp bunları takip edebilirler. Bu durumda ilave ulusal ve/veya yerel mali eşik değerler oluşabilir.

Ulusal ve/veya yerel eşik değerler, ihalelerin duyurulması ve ihale işlemleri açısından farklı koşullar gerektirebilir. Bu koşullar, şeffaflık ve eşit muamele ilkelerinin uygulanmasına yardımcı olur. Örneğin:

- Değeri çok düşük olan ihaleler için doğrudan davet;
- AB eşik değerlerinin altında kalan ve değeri orta seviyede olan ihaleler için belli sayıda müteşebbisten fiyat teklifi veya teklif çağrısı alma, bunları yerelde duyurma veya yerelde ihaleye çıkma gibi sadeleştirilmiş usuller.

Sektörel alımlar

Sektörel alımlarda mal ve hizmetler ile basit rejim kapsamına giren ihaleler için eşik değerler, klasik alımlardakilerden daha yüksektir. Klasik alımlarda olduğu gibi burada da eşik değerler iki yılda bir belirlenir ve mevcut eşik değerlere Avrupa Komisyonu'nun web sitesinden ulaşılabilir: www.simap.europa.eu.

Yukarıda çerçevesi çizilen genel ilkelerin çoğu sektörel alımlarda da eşit seviyede geçerlidir ancak yaklaşık maliyet daha farklı bir zamanlama ile hesaplanır. Yaklaşık maliyet hesaplaması, ihale usulünün nasıl başlatıldığına bağlı olarak aşağıda belirtilen farklı zamanlarda hesaplanır:

- Yeterlik sistemi: seçimin başladığı tarih;
- Düzenli Ön İlan: ihale ilanının AB Resmi Gazetesine gönderildiği tarih;
- Diğer durumlar: ihale çağrısı koşulunun geçerli olduğu ve kuruluşun ihale ilanı ile bu koşulu yerine getirmeye karar verdiği durumlarda, ihale ilanının AB Resmi Gazetesine gönderileceği tarih.

Sektörel Alımlar Direktifi'nde⁴ yer alan ayrıntılı hükümler, her bir ihale türü için ve özel durumlarda yaklaşık maliyetin nasıl hesaplanacağını belirtmektedir. Bu hükümlerin bazıları klasik alımlar için geçerli olan kurallardan farklıdır. Klasik alımlarda olduğu gibi, burada da ihale bedelinin hesaplanmasına ilişkin hükümlerin başlıca amacı, 1) ihaleye çıkarılacak sözleşmenin bedelinin doğru ve şeffaf bir ön tahmininin yapılmasını sağlamak ve 2) kuruluşun, ihaleyi eşik değer altında kalacak küçük paketlere veya kısımlara ayırmak gibi yöntemlerle Sektörel Alımlar Direktifinin uygulamasından kaçınmasını engellemektir.

⁴ Su, enerji, ulaştırma ve posta hizmetleri alanlarında faaliyet gösteren kuruluşların alımları hakkında ve 2004/17/AT sayılı Direktif'i yürürlükten kaldıran 26 Şubat 2014 tarihli, 2014/25/AB sayılı Direktif.

Ek bilgi

Yayınlar

SIGMA (2015), *Kamu Alımları Eğitim Kitapçığı* - D5 Modülü, OECD Yayınları, Paris, <http://www.sigmaweb.org/publications/public-procurement-training-manual.htm>